

Styret i Landslaget for mat i helse i skolen (LMHS)
Leder Inger Lise Fevang Jensen

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Høringsuttalelse om forslag til forskrift for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag

Landslaget for mat og helse i skolen (LMHS) har drøftet ovennevnte forslag. Vi reagerer svært negativt på at studiefaget/undervisningsfaget *mat og helse* ikke er inkludert blant fagene som inngår i forslag til forskrift for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag.

Faget mat og helse tilhører, og har alltid tilhørt, gruppa praktiske og estetiske fag. Hva er da grunnen til at faget ikke er tatt med blant fagene i den foreslåtte forskriften for faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag?

Ut fra opplysninger vi har innhentet er det faglærerutdanning i:

- ◆ Kroppsøving og idrettsfag ved **8** universiteter/høgskoler
- ◆ Formgivning, kunst og håndverk ved **2** universiteter/høgskoler
- ◆ Musikk ved **4** universiteter/høgskoler
- ◆ Drama ved **1** universitet/høgskole

Det er altså ingen faglærerutdanning i mat og helse i Norge. Sammenlignet med utdanningsmulighetene i de andre praktiske og estetiske fag viser disse tallene til fulle hvor svakt lærerstudier i mat og helse står i høyere utdanning.

Dersom mat og helse inkluderes i den 3-årige faglærerutdanningen blant de andre praktiske og estetiske fagene, kan Norge igjen utdanne lærere med dypere fagkompetanse enn det studiefaget i GLU gjør. Dermed vil det også bli utdannet flere kompetente lærere.

På bakgrunn av dette ber LMHS om at studier i fagfeltet mat og helse inkluderes i faglærerutdanningen i de praktiske og estetiske fagene i forslaget til ovennevnte forskrift, og at det snarest mulig blir opprettet en 3-årig faglærerutdanning i faget.

Vårt forslag til § 1: ”Forskriftens virkeområde er 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag; Formgivning, kunst og håndverk; Kroppsøving og idrettsfag og Musikk, dans og drama; Mat og helse. Forskriften definerer de nasjonale rammene for de 3-årige faglærerutdanningene for grunnopplæringen. Det utvikles en 3-årig

faglærerutdanning i mat og helse.

Argumentasjon og begrunnelse

Landslaget for mat og helse i skolen påpeker følgende forhold:

- ◆ Mat og helse er et obligatorisk grunnskolefag. Faget karakteriseres i KL06 som både et allmenndannende, skapende og praktisk fag. I formålsteksten til læreplanen i mat og helse står følgende: «*Praktisk skapende arbeid, der ein legg vekt på ferdigheiter, utprøving og kreativitet, er sentralt*». I LK06 beskrives faget av nasjonale skolemyndigheter som både et praktisk og et estetisk fag.
- ◆ Mat og helse er det faget i grunnskolen som oftest undervises av lærer uten formell kompetanse eller kun med noe utdanning (Lagerstøm (2007)¹). Det er også skrikende behov for lærerutdanning til dette faget (Fevang Jensen 2012)². Det er også stort behov for lektorer i mat og helse ved høyskoler/universiteter med lærerutdanninger.
- ◆ Skolens ansvar for folkehelsen vektlegges i mange nasjonale styringsdokumenter. Mat og helse er et helt sentralt fag for å bidra til at barn og unge lærer å ta hånd om eget liv på det matfaglige området. Faget bidrar derfor til å utjevne ulikhet i helse.

Mat og helse i grunnskolelærerutdanningene 1-7 og 5-10.

I september 2012 sendte LMHS spørsmål til kunnskapsminister Kristin Halvorsen om hvor mange GLU-lærere med mat og helse som del av sin fagportefølje som vil sertifiseres i Norge i 2014, 2015 og 2016. Den 30. november d.å. venter vi fortsatt på svaret. Ut fra opplysninger vi selv har innhentet, har studiefaget mat og helse en meget beskjeden plass i dagens grunnskolelærerutdanning og i høyere utdanning totalt sett.

Forskning og fagutvikling

Hva blir konsekvensene av at fagfeltet mat og helse, som allmenndannende fag, har så svak posisjon i høyere utdanning?

Mulighetene for å ta en faglig mastergrad, for å kunne gå i dybden på fagfeltet, er ikke til stede i Norge. Lærere innen fagfeltet har små muligheter til å videreutvikle faget, forske og drive fagutvikling på et høyt nivå.

LMHS ser at det er et påtrengende behov for å løfte fagfeltet sterkere i akademia, og vi ber derfor om at det bygges opp et masterstudieprogram basert på fagets egenart. I tillegg bør det opprettes en forskerskole.

Vi ber om – og forventer – at synspunktene våre blir tatt hensyn til i den videre behandlingen av saken, til beste for opplæringen av barn og unge i faget.

Med vennlig hilsen

Inger Lise Fevang Jensen – leder LMHS

¹ Lagerstøm B.L. (2007): Kompetanse i grunnskolen. Hovedresultater 2005/2006. Statistisk sentralbyrå. Oslo-Kongsvinger

² Inger Lise Fevang Jensen (2012) "Mat- og helsefaget sultefores". I Utdanning nr 6 ...